

Seat No. : _____

SE-102

October-2017

B.Com., Sem.-VI

**CE-303 : Advance Accounting & Auditing
(Management Accounting-II)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે કરો.

1. “દેવસત્ય કંપની લિ.”ની એક વસ્તુના ઉત્પાદન માટેનું પ્રમાણ મિશ્રણ નીચે મુજબ છે :

14

માલસામાન	કિલો	કિલોદીઠ કિંમત (₹)
ક્ષ	10	15
ચ	6	18
ઝ	4	22.50

બગાડનું સામાન્ય પ્રમાણ દાખલ કરેલ એકમોના 15% જેટલું છે. તેની કોઈ ભંગાર કિંમત ઉપજતી નથી.
ખરેખર ઉત્પાદન 34,000 કિલો થયું. ખરેખર માલસામાનની વપરાશ અને પડતર નીચે મુજબ હતી :

માલસામાન	કિલો	કિલોદીઠ કિંમત (₹)
ક્ષ	19,000	16.50
ચ	14,000	16.50
ઝ	9,600	24.00

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના વિચલનો ગણો :

- (1) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- (2) માલસામાન ભાવ વિચલન
- (3) માલસામાન વપરાશ વિચલન
- (4) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
- (5) માલસામાન પેટા વપરાશ વિચલન
- (6) માલસામાન ઉપજ વિચલન

અથવા

આજ્ઞા કંપની લિ.ના પ્રમાણિત કામદાર કલાકો અને વસ્તુ-Aના એક એકમના ઉત્પાદનનો દર નીચે આપેલ છે :

કામદારો	એકમદીઠ કલાકો	કલાકદીઠ દર (₹)
પુરુષ	30	5.00
સ્ત્રી	48	6.00
બાળકો	24	7.00

ખરેખર કામગીરી : ઉત્પાદન - 15,000 એકમો.

કામદારો	કલાકો	કલાકદીઠ (₹)	કુલ (₹)
પુરુષ	4,30,000	6.00	25,80,000
સ્ત્રી	7,20,000	5.50	39,60,000
બાળકો	4,00,000	6.00	24,00,000

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો :

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (4) કામદાર મિશ્રણ વિચલન

2. નીચે આપેલ માહિતી 'સુગમ લિમિટેડ'ના પડતરના હિસાબોમાંથી લેવામાં આવી છે. તેના આધારે સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચના નીચેના વિચલનો ગણો.

14

- (1) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન
- (2) ખર્ચ (બજેટ) વિચલન
- (3) જથ્થા વિચલન
- (4) કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (5) ઉત્પાદન શક્તિ વિચલન
- (6) કેલેન્ડર વિચલન

વિગત	પ્રમાણ	ખરેખર
સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ (₹)	3,96,000	4,03,200
કલાકો	8,250	6,750
કલાકદીઠ ઉત્પાદનનો પ્રમાણ દર (એકમો)	8	—
દિવસો	26	28
ઉત્પાદિત એકમો	—	73,920

અથવા

“તદરૂપ સત્સંગ કંપની લિ.” એ વર્ષ-2017ના માર્ચ મહિનાના વેચાણ માટે નીચે મુજબ બજેટ બનાવ્યું છે :

વસ્તુ	વેચાણ		પડતર એકમદીઠ ₹
	એકમો	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત ₹	
અ	9,000	15.00	13.00
બ	6,500	30.00	25.00
ક	12,000	22.50	19.00

ખરેખર વેચાણની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે :

વસ્તુ	વેચાણ		પડતર એકમદીઠ ₹
	એકમો	એકમદીઠ વેચાણ કિંમત ₹	
અ	10,000	16.50	13.50
બ	7,000	28.50	25.50
ક	11,000	24.00	19.50

નફાના આધારે વેચાણને લગતાં નીચેના વિચલનો ગણો :

- (1) કુલ વેચાણ ગાળા વિચલન
- (2) વેચાણ ગાળા કિંમત વિચલન
- (3) વેચાણ ગાળા જથ્થા વિચલન
- (4) વેચાણ ગાળા મિશ્રણ વિચલન
- (5) વેચાણ ગાળા પેટા જથ્થા વિચલન

3. (A) શ્રી અનાદિ ₹ 12,000ની રકમ 6 વર્ષ માટે બે વિકલ્પ હેઠળ રોકવા માગે છે. 7
 વિકલ્પ-1 : 15%ના વાર્ષિક દરે ત્રિમાસિક ચક્રવૃદ્ધિ થાય.
 વિકલ્પ-2 : 14%ના વાર્ષિક દરે અર્ધવાર્ષિક ચક્રવૃદ્ધિ થાય.
 તો તેના માટે રોકાણનો કયો વિકલ્પ લાભદાયી ગણાય ?
  - (B) શ્રીહરિ બેંકમાં ખાતું ધરાવે છે, જેમાં દર વર્ષના અંતે ₹ 9,000નું રોકાણ કરે છે. જો બેંક 12% વાર્ષિક ધોરણે ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ ગણતી હોય તો 10 વર્ષનાં અંતે તેમને કેટલી રકમ મળશે ? 4
  - (C) ટૂંકનોંધ લખો : પરત આપ સમય પદ્ધતિ 3
- અથવા**
- (A) નાણાનાં સમય મૂલ્યનો ખ્યાલ સમજાવો. ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ અને વટાવની પદ્ધતિ ટૂંકમાં સમજાવો. 7
  - (B) સરેરાશ વળતર દરની પદ્ધતિનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો. 4
  - (C) ₹ 6,000નું કાયમી વર્તમાન મૂલ્ય જે પાંચમાં વર્ષનાં અંતથી મળવાનું થાય અને વ્યાજનો દર 15% હોય તો, વર્તમાન મૂલ્ય શોધો. 3

4. શ્રી વિવેકાનંદ લિમિટેડ એક પ્રોજેક્ટ માટે વિચારે છે, આ માટે તેની પાસે બે યોજનાઓ છે. યોજના-1 અને યોજના-2.

14

દરેક યોજનામાં રોકાણ ₹ 4,50,000નું થશે. આયુષ્ય પાંચ વર્ષનું છે. ભંગાર કિંમત ₹ 50,000 છે. ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ કાપવામાં આવે છે. કંપનીનો નિયત વળતરનો દર 15% છે તથા કરવેરાનો દર 50% છે.

બંને યોજનાની ઘસારા પછી પરંતુ કરવેરા પહેલાંની અંદાજીત કમાણી નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	યોજના - 1 ₹	યોજના - 2 ₹
1	1,80,000	2,25,000
2	1,80,000	2,50,000
3	1,80,000	1,80,000
4	1,80,000	1,80,000
5	1,50,000	1,20,000

ઉપરની વિગતોના આધારે નીચેની પદ્ધતિએ બંને પ્રોજેક્ટ યોજનાઓનું મૂલ્યાંકન કરો :

- (1) સરેરાશ હિસાબી વળતર દરની પદ્ધતિ
- (2) યોજના વર્તમાન મૂલ્યની પદ્ધતિ
- (3) નફાકારકતા આંકની પદ્ધતિ

15% વટાવના દરે ₹ 1નું વર્તમાન મૂલ્ય પ્રથમ પાંચ વર્ષ માટે નીચે મુજબ છે :

0.870, 0.756, 0.658, 0.572, 0.497

અથવા

દિવ્યાતિદિવ્ય કંપની લિ. ₹ 6,50,000ની એક રોકાણ યોજનાનો વિચાર કરે છે, જેની ભંગાર કિંમત 5 વર્ષનાં અંતે ₹ 50,000ની છે. ગોઠવણી ખર્ચ ₹ 50,000 અંદાજવામાં આવ્યો છે. કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત ₹ 20,000ની રહેશે. જો યોજના સ્વીકારાય તો યોજનાની વાર્ષિક કમાણી ₹ 6,80,000 અંદાજવામાં આવે છે. વાર્ષિક મજૂરી, માલસામાન અને નિભાવખર્ચાઓ ₹ 2,80,000 અંદાજવામાં આવે છે.

5 વર્ષ માટે ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ગણવાનો છે. કરવેરાનો દર 50% છે.

20%ના વ્યાજના દરે યોજનાનું મૂલ્યાંકન કરવાનું છે.

તમારે —

- (1) યોજનાની પડતર નક્કી કરવાની છે.
- (2) દરેક વર્ષ માટે રોકડ પ્રવાહની ગણતરી કરવાની છે.
- (3) પરત આપ સમયની ગણતરી કરવાની છે.
- (4) યોજના વર્તમાન મૂલ્યે યોજનાની નફાકારકતા તપાસવાની છે.
- (5) 25% વટાવ અવયવ અને 28% વટાવ અવયવની મદદથી આંતરિક વળતરનો દર ગણવાનો છે.

20%, 25% અને 28% વટાવ અવયવે વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4	5
વર્તમાન મૂલ્ય 20% લેખે	0.833	0.694	0.579	0.482	0.402
વર્તમાન મૂલ્ય 25% લેખે	0.800	0.640	0.512	0.410	0.328
વર્તમાન મૂલ્ય 28% લેખે	0.781	0.610	0.477	0.373	0.291

5. નીચે દર્શાવેલ દરેક પેટાપ્રશ્નોના એક કરતાં વધુ જવાબો આપેલા છે. તે પૈકીનો સાચો જવાબ શોધો અને તેના સમર્થનમાં જરૂરી ગણતરી અથવા સમજૂતી દર્શાવો. (ગમે તે સાત)

14

- (1) નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?

- (a) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ નફા પર અંકુશ રાખવાની પદ્ધતિ છે.
(b) પ્રમાણ પડતર એકવાર નક્કી થાય પછી તેમાં ફેરફાર થઈ શકતો નથી.
(c) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિનો સૌથી મોટો ફાયદો બેચ પડતર પદ્ધતિમાં જ મળે છે.
(d) પ્રમાણ પડતર એ પડતર અંકુશિત કરવા માટે સંચાલકોનું એક મહત્ત્વનું ઓજાર છે.

- (2) નિર્ગુણ લિ. એક માસ દરમિયાન નીચેની માહિતી આપે છે :

	ખરેખર	પ્રમાણ
કામદાર કલાકો	4050	4275
ઉત્પાદિત એકમો	1140	1140
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા	₹ 8,325	₹ 8,550

ઉપરની વિગતો પરથી નક્કી કરો કે ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ દર કે ચૂકવણી વિચલન નીચેના પૈકી કયું હશે ?

- (a) ₹ 225 (પ્રતિ.) (b) ₹ 75 (પ્રતિ.)
(c) ₹ 225 (અનુ.) (d) ₹ 150 (અનુ.)

- (3) નીચે આપેલ માહિતી પરથી નક્કી કરો કે વેચાણ કિંમત વિચલન નીચેના પૈકી કયું હશે ?

પ્રમાણિત એકમો	3,750
પ્રમાણિત એકમદીઠ કિંમત	₹ 40
ખરેખર વેચાણ — એકમો	5,000
ખરેખર એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	₹ 38

- (a) - 10,000 (પ્રતિ.) (b) + 10,000 (અનુ.)
(c) - 5,000 (પ્રતિ.) (d) ત્રણ પૈકી એકેય નહીં

- (4) નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?

- (a) મજૂરી દર વિચલન + મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન = મજૂર મિશ્રણ વિચલન
(b) મિશ્રણ વિચલન ફક્ત માલસામાન ખર્ચ અંગે જ ઉદ્ભવે છે.
(c) મજૂરી દર વિચલન + મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન = મજૂરી ખર્ચ વિચલન
(d) બિનફાયદાકારક વિચલન હંમેશાં ખરાબ કામગીરી સૂચવે છે.

- (5) જો વાર્ષિક વ્યાજ દર 9% હોય તો, છઠ્ઠા અને આઠમા વર્ષનાં અંતે મળતાં ₹ 3,600નું વર્તમાન મૂલ્ય શું હશે ?
 (a) ₹ 3,954 (b) ₹ 2,954 (c) ₹ 3,645 (d) ₹ 3,924
- (6) વર્તમાનમાં ₹ 7,500 ને વાર્ષિક 10% ના વ્યાજના દરે ત્રિમાસિક ચક્રવૃદ્ધિ થાય તે રીતે રોકવામાં આવે તો 5 વર્ષના અંતે કેટલી રકમ થાય ?
 (a) ₹ 12,290 (b) ₹ 10,290 (c) ₹ 12,920 (d) ₹ 11,290
- (7) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન અંગે નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?
 (a) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચના વિચલનો પૈકી એક મહત્ત્વનું વિચલન કેલેન્ડર વિચલન છે.
 (b) ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ વિચલન = ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ ચૂકવણી (દર) વિચલન + ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ કાર્યક્ષમતા વિચલન
 (c) ચલિત ખર્ચના વિચલનોના સૂત્રો અને મજૂરી ખર્ચના વિચલનોનાં સૂત્રો વચ્ચે કોઈ સમાનતા નથી.
 (d) પરોક્ષ ખર્ચનાં વિચલનો શોધતાં વસૂલાતનો દર ગણવો જરૂરી નથી.
- (8) વટાવ અવયવ (પરિબળ) કઈ પદ્ધતિમાં જરૂરી નથી ?
 (a) યોગ્યું વર્તમાન મૂલ્ય (b) આંતરિક વળતરનો દર
 (c) નફાકારકતા આંક (d) સરેરાશ વળતર દર
- (9) એક કંપની ₹ 2,50,000ની કિંમતે એક ચંત્ર ખરીદવા માંગે છે. તેનો 10% વટાવના દરે પાંચ વર્ષનો વટાવેલ કુલ રોકડ પ્રવાહ ₹ 2,69,250 હોય અને 15% વટાવના દરે ₹ 2,39,250 હોય તો, આંતરિક વળતરનો દર કેટલો હશે ?
 (a) 13.21% (b) 12.21% (c) 14.12% (d) 13.65%
- (10) એક કંપની એક યોજનામાં ₹ 4,20,000 રોકવા માંગે છે. તે યોજનાનું ઉપયોગી આયુષ્ય 7 વર્ષનું છે. ભંગાર કિંમત ₹ 30,000 છે. કરવેરાનો દર 50% છે. ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ કાપવામાં આવે છે. ઘસારા બાદ પરંતુ કરવેરા પહેલાનો રોકડ પ્રવાહ નીચે મુજબ છે :
 ₹ 58,000, ₹ 62,000, ₹ 68,000, ₹ 72,000
 ₹ 80,000, ₹ 70,000, ₹ 66,000
 ઉપરની વિગતો પરથી નક્કી કરો કે નીચેના પૈકી સરેરાશ રોકાણ પર વળતરનો દર કેટલો હશે ?
 (a) 15.11% (b) 16.11% (c) 11.15% (d) 14.11%

Seat No. : _____

SE-102

October-2017

B.Com., Sem.-VI

**CE-303 : Advance Accounting & Auditing
(Management Accounting-II)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Figures to the right indicate full marks.
(2) Show the necessary calculations as a part of your answer.

1. The standard mix of a product of “Devsatya Co. Ltd.” is as follows :

14

Materials	kgs.	Price per kg. (₹)
X	10	15
Y	6	18
Z	4	22.50

The standard loss in production is 15% of the input. There is no scrap value.

The actual production was 34,000 kgs. The actual consumption of materials and cost were as follows :

Materials	kgs.	Price per kg. (₹)
X	19,000	16.50
Y	14,000	16.50
Z	9,600	24.00

From the above information, calculate the following variances :

- (1) Material Cost Variance
- (2) Material Price Variance
- (3) Material Usage Variance
- (4) Material Mix Variance
- (5) Material Sub-usage Variance
- (6) Material Yield Variance

OR

Standard labour hours and rate of production of Article-A of “Aagna Co. Ltd.” is given below :

Labour	Per unit Hour	Rate per hour (₹)
Men	30	5.00
Women	48	6.00
Children	24	7.00

Actual performance : Actual production 15,000 units.

Labour	Hours	Rate per hour (₹)	Total (₹)
Men	4,30,000	6.00	25,80,000
Women	7,20,000	5.50	39,60,000
Children	4,00,000	6.00	24,00,000

Calculate the following variances :

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Efficiency Variance
- (4) Labour Mix Variance

2. The following details are taken from the cost records of “Sugam Ltd.” Calculate the following Fixed Overheads Variances :

14

- (1) Total Fixed Overhead Variance
- (2) Expenditure (Budget) Variance
- (3) Volume Variance
- (4) Efficiency Variance
- (5) Capacity Variance
- (6) Calendar Variance

Particulars	Standard	Actual
Fixed overheads (₹)	3,96,000	4,03,200
Hours	8,250	6,750
Standard Production rate per hour (units)	8	—
Days	26	28
Production (Units)	—	73,920

OR

“Tadarup Satsang Co. Ltd.” has prepared sales budget which is as the follows for March-2017 :

Product	Sales		Cost Per Unit ₹
	Units	Per Unit Sales Price ₹	
A	9000	15.00	13.00
B	6,500	30.00	25.00
C	12,000	22.50	19.00

The actual sales are as under :

Product	Sales		Cost Per Unit ₹
	Units	Per Unit Sales Price ₹	
A	10,000	16.50	13.50
B	7,000	28.50	25.50
C	11,000	24.00	19.50

Calculate following sales variances based on profit :

- (1) Total Sales Margin Variance
- (2) Sales Margin Price Variance
- (3) Sales Margin Volume Variance
- (4) Sales Margin Mix Variance
- (5) Sales Margin Sub-Volume Variance

3. (A) Shree Anadi wants to invest ₹ 12,000 for 6 years under two options. 7
Option-1 Quarterly compound interest @ 15% annual rate.
Option-2 Semi-Annual Compound interest @ 14% annual rate.
Which of the two options would be more beneficial ?
- (B) Shrihari has a bank account in which he invests ₹ 9,000 per annum on which the bank pays interest at 12% per annum compounded annually. 4
Calculate the amount that he will get at the end of 10 years.
- (C) Write a short note on – ‘Pay back period method’. 3

OR

- (A) Explain the ‘Time Value of Money’. Explain in short the compound interest and the discount method. 7
- (B) Elucidate the concepts of Average rate of return method. 4
- (C) Compute the present value of ₹ 6,000 a perpetuity of per year to be received from the end of five year, if the discount rate is 15%. 3

4. Shri Vivekanand Ltd. thinks to launch a project. For this, two alternative plans are available Viz. Plan-1 and Plan-2.

14

For each plan initial investment will be ₹ 4,50,000. Projected life is five years. Scrap value is ₹ 50,000. Depreciation is calculated at straight line method. The fixed rate of return is 15% p.a. and rate of taxation is 50%.

The estimated earning after depreciation but before taxation of both the plan is as under :

Year	Plan-I ₹	Plan-II ₹
1	1,80,000	2,25,000
2	1,80,000	2,50,000
3	1,80,000	1,80,000
4	1,80,000	1,80,000
5	1,50,000	1,20,000

Evaluate both the projects on following methods :

- (1) Average accounting rate of return method.
- (2) Net Present Value Method.
- (3) Profitability Index Method.

Present value of ₹ 1 for first five years at 15% discount rate is as under :

0.870, 0.756, 0.658, 0.572, 0.497

OR

“Divyatidivya Co. Ltd.” is considering an investment project costing ₹ 6,50,000 and it will have a scrap value of ₹ 50,000 at the end of 5 year life. The erection expense is expected to be ₹ 50,000. The requirement of working capital will be ₹ 20,000. If the project is accepted, the Annual revenue from the project is expected to be ₹ 6,80,000. Annual labour, material and maintenance expenses are estimated to be ₹ 2,80,000.

The depreciation is calculated at straight line method for 5 years. Rate of taxation is 50%.

Evaluate project at 20% rate of interest.

You have to –

- (1) Calculate the cost of the project.
- (2) Calculate cash flow for each year.
- (3) Calculate the pay back period.
- (4) Examine the profitability of the project at net present value.
- (5) Calculate the Internal rate of Return by discount factor @ 25% and 28%.

The discount factor @ 20%, 25% and 28% are as under :

Year	1	2	3	4	5
Present value at 20% discount	0.833	0.694	0.579	0.482	0.402
Present value at 25% discount	0.800	0.640	0.512	0.410	0.328
Present value at 28% discount	0.781	0.610	0.477	0.373	0.291

5. The sub questions below are provided with more than one answers. Find out true answer and also show your necessary calculation in support. (Any **Seven**) **14**

(1) Which of the following statement is correct ?

- (a) Standard costing is a technique of profit control.
- (b) Standard costs once fixed cannot be changed.
- (c) The maximum benefit from standard costing system is obtained in Batch costing.
- (d) Standard costing is a valuable aid to management in controlling costs.

(2) Nirgun Ltd. incurred the following during a recent period :

	<u>Actual</u>	<u>Standard</u>
Labour hours	4050	4275
Units Produced	1140	1140
Variable overhead costs	₹ 8,325	₹ 8,550

The variable overhead spending (expenditure) variance was :

- (a) ₹ 225 (unfavourable)
- (b) ₹ 75 (unfavourable)
- (c) ₹ 225 (favourable)
- (d) ₹ 150 (favourable)

(3) From the following information, the sales price variance was :

Standard Quantity (Units)	3,750
Standard Price (Per unit)	40
Actual Sales (Unit)	5,000
Actual Sales Price (Per unit)	38

- (a) ₹ 10,000 (unfavourable)
- (b) ₹ 10,000 (favourable)
- (c) ₹ 5,000 (unfavourable)
- (d) None of three

(4) Which of the following statement is correct ?

- (a) Labour Rate Variance + Labour Efficiency Variance = Labour Mix Variance
- (b) Mix Variance can arise only in case of material
- (c) Labour Rate Variance + Labour Efficiency Variance = Labour Cost Variance
- (d) An unfavourable variance always indicates operational inefficiency.

- (5) If the annual interest rate is 9%, what will be the present value of ₹ 3,600 received at the end of the 6th and 8th years ?
 (a) ₹ 3,954 (b) ₹ 2,954 (c) ₹ 3,645 (d) ₹ 3,924
- (6) If ₹ 7,500 is invested quarterly compound interest @ 10% annual rate now, what would be the total of principal and interest amount after 5 years ?
 (a) ₹ 12,290 (b) ₹ 10,290 (c) ₹ 12,920 (d) ₹ 11,290
- (7) As regards variable overhead variance, which of the following statements is correct ?
 (a) One of the important variances of variable overheads is calendar variance.
 (b) Variable overhead variance = Variable overhead Expenditure (Rate) Variance + Variable overhead Efficiency variance
 (c) There is no point of similarity between the formulas of variable overheads variance and those of labour variance.
 (d) While computing overhead variances, it is not necessary to work out recovery rate.
- (8) In which method discounted factor is not necessary ?
 (a) Net Present Value (b) Internal Rate of Return
 (c) Profitability Index (d) Average Rate of Return
- (9) A company wants to purchase a machine worth ₹ 2,50,000. Its discounted cash flow for the five years at the rate of 10% p.a. is ₹ 2,69,250 and at the rate of 15% p.a. is ₹ 2,39,250 respectively. What will be the Internal Rate of Return ?
 (a) 13.21% (b) 12.21% (c) 14.12% (d) 13.65%
- (10) A company intends to invest ₹ 4,20,000 in a project, which has a useful life of 7 years. The scrap value is ₹ 30,000. Tax rate is 50%. Depreciation is charged on straight line method. The cash flows after depreciation but before tax are as follows :
 ₹ 58,000, ₹ 62,000, ₹ 68,000, ₹ 72,000
 ₹ 80,000, ₹ 70,000, ₹ 66,000
 The rate of return on average investment is –
 (a) 15.11% (b) 16.11% (c) 11.15% (d) 14.11%
-